

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ

Το σύστημα υγείας στην Ελλάδα αντιμετωπίζει σήμερα πρωτόγνωρες προκλήσεις, αφενός λόγω της πανδημίας COVID-19, που ανέδειξε την υποχρηματοδότηση της δημόσιας υγείας, αλλά και στρεβλώσεις δεκαετιών, αφετέρου λόγω των δημογραφικών χαρακτηριστικών της. Η συνεχής γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση των χρονίως πασχόντων, οι περιορισμένοι πόροι στην πρόληψη, η παχυσαρκία, το κάπνισμα, αλλά και απειλές όπως η μικροβιακή αντοχή και η κλιματική αλλαγή, οδηγούν στην αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες υγείας και νέες θεραπείες.

Δυστυχώς, το πρόβλημα της υποχρηματοδότησης της δημόσιας υγείας είναι πολύ μεγάλο στη χώρα μας. Η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη ανά κεφαλή στην Ελλάδα βρίσκεται σημαντικά χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (στην Ελλάδα η Πολιτεία ξοδεύει πολύ λιγότερα χρήματα για το φάρμακο συγκριτικά με τις χώρες τόσο της Νότιας όσο και της Δυτικής Ευρώπης) και ενώ θεσπίστηκαν πολλά οριζόντια, πολλές φορές αντιφατικά μέτρα, απέτυχαν να ελέγξουν τη συνταγογράφηση και τη ζήτηση, με αποτέλεσμα η λύση του clawback να μεταβληθεί από δίχτυ ασφαλείας για την τήρηση του προϋπολογισμού σε εργαλείο χρηματοδότησης του συστήματος υγείας.

Η «πληγή» των υποσχέσεων

Η επιβολή ατεκμηρίωτου μεγέθους κλειστών προϋπολογισμών για τη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη συμπλήρωσε μια δεκαετία, όπως η θεσμοθέτηση του clawback, και η συνεισφορά της φαρμακοβιομηχανίας σε υποχρεωτικές επιστροφές όλα αυτά τα χρόνια έχει ξεπεράσει κατά πολύ τα 10 δισ. ευρώ ενώ την τελευταία περίοδο έχει σε ετήσια βάση σχεδόν ισοφαρίσει τη συνεισφορά του Δημοσίου για μια κοινωνική παροχή που είναι αποκλειστικά δημόσια. Πέρυσι (2021) η εξωνοσοκομειακή κατανάλωση φαρμάκων αυξήθηκε κατά 3% και η νοσοκομειακή κατά 10% πε-

ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Εάν η Πολιτεία αναγνωρίσει την ασύμμετρη πίεση που ασκεί στον κλάδο και υλοποιήσει ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και ρεαλιστική χρηματοδότηση θα ανοίξει ο δρόμος για πολύ περισσότερες επενδυτικές κινήσεις. Αλλιώς, ο κλάδος του φαρμάκου είναι ένας κλάδος στρατηγικής σημασίας για τη χώρα μας με ισχυρό οικονομικό αποτύπωμα και πολλές αναπτυξιακές δυνατότητες

ρίπου, αλλά η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη για τα χρόνια 2020-2021-2022 έμεινε αμετάβλητη. Βεβαίως η εξαίρεση των εμβολίων από τη δαπάνη αποτελεί βήμα στη σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν επαρκεί.

Το clawback έχει παραταθεί μέχρι το 2025, και αναλώνεται περισσότερη φαιά ουσία από το υπουργείο Υγείας για τον τρόπο επιμερισμού του παρά για τον περιορισμό του μεγέθους του. Την ίδια στιγμή προωθείται νομοθεσία για ακραίου χαρακτήρα διαπραγματεύσεις με στόχο τη μετατροπή της υπέρβασης σε έκπτωση που καταβάλλεται εκ των προτέρων και τελικά το «κουκούλωμα» της υπέρβασης με λογιστικά τεχνάσματα ώστε να επιτευχθούν και οι σχετικοί στόχοι που έχουν συμπεριληφθεί στο RRF. Ο Νόμος του 2019 επέτρεψε την αντιστάθμιση των υποχρεωτικών επιστροφών (clawback) με αντίστοιχες επενδύσεις σε ορισμένους τομείς επενδύσεων E&A και κεφαλαιουχικών δαπανών (CAPEX). Δυστυχώς με τη νέα ΚΥΑ 80277/21 και με την ένταξη του πλάνου αυτού στο πρόγραμμα ανασυγκρότησης (RRF) ειδικά τα κίνητρα για την προσέλκυση κλινικών μελετών εξανεμίστηκαν, επιβεβαιώνοντας για μια ακόμη φορά πως η χώρα δίνει υποσχέσεις προς το εξωτερικό και εισάγει πολιτικές που η ίδια λίγο αργότερα τις αθετεί και τις ανατρέπει.

Η φαρμακοβιομηχανία είναι αισιόδοξη για ένα πιο υγιές μέλλον. Αρκεί τώρα να προτεραιοποιήσουμε την υγεία σε πολιτικό και δημόσιο επίπεδο, ανοίγοντας τον δρόμο για να ενδυναμώσουμε το σύστημα υγείας.

Αιμοδότης η χρηματοδότηση

Η διασφάλιση του μέλλοντος των συστημάτων υγείας ξεκινά με τη χρηματοδότησή τους ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των χωρών. Μετά την πανδημία της COVID-19, όλες οι χώρες αναθεωρούν τα κονδύλια για τη Δημόσια Υγεία και το ίδιο πρέπει να κάνει και η Ελλάδα. Ειδικά η χώρα μας, θα πρέπει

να επαναπροσδιορίσει τη φαρμακευτική δαπάνη με βάση τις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού και να αφήσει χώρο για νέα φάρμακα και τεχνολογίες που έρχονται και πρέπει να έχουν πρόσβαση και οι έλληνες ασθενείς. Ενδυνάμωση του συστήματος υγείας σημαίνει, επίσης, ότι υιοθετούμε τα εργαλεία που χρειαζόμαστε για τον μετασχηματισμό του συστήματος – δηλαδή την ψηφιοποίηση και την καινοτομία που δημιουργεί αξία για τους ασθενείς, τα συστήματα υγείας και την κοινωνία στο σύνολό της. Θα πρέπει να επιταχύνουμε στην ολοκλήρωση και πλήρη εφαρμογή των θεραπευτικών πρωτοκόλλων και των μητρικών ασθενών, αλλά και στον έλεγχο της συνταγογράφησης.

Τα παραπάνω θα συμβάλουν σε ένα βιώσιμο δημόσιο σύστημα υγείας με αναβαθμισμένη παροχή φροντίδας στους πολίτες, αλλά και στην αύξηση της δυνατότητας των επιχειρήσεων για περισσότερες επενδύσεις. Εάν η Πολιτεία αναγνωρίσει την ασύμμετρη πίεση που ασκεί στον κλάδο και υλοποιήσει ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και ρεαλιστική χρηματοδότηση θα ανοίξει ο δρόμος για πολύ περισσότερες επενδυτικές κινήσεις. Αλλιώς, ο κλάδος του φαρμάκου είναι ένας κλάδος στρατηγικής σημασίας για τη χώρα μας με ισχυρό οικονομικό αποτύπωμα και πολλές αναπτυξιακές δυνατότητες.

Μπορούν και πρέπει να έλθουν περισσότερες κλινικές μελέτες στη χώρα. Μπορούν και πρέπει να υλοποιηθούν περισσότερες συνεργασίες ελληνικών και διεθνών επιχειρήσεων.

Μπορούν και πρέπει να αναπτυχθούν και να γίνουν πιο ανταγωνιστικές οι ελληνικές φαρμακευτικές επιχειρήσεις. Η ζωή στις σύγχρονες κοινωνίες έχει αποδείξει πως καλύτερη υγεία σημαίνει πιο ισχυρή οικονομία. Με τους πόρους του RRF και με τη σωστή πολιτική για την υγεία μπορούμε να το κάνουμε πράξη.

Ο κ. Ολύμπιος Παπαδημητρίου είναι πρόεδρος του ΣΦΕΕ.